

יחיד

גליון מס' 439
י"ד טבת תשפ"ג

להתגרש, או להישאר נשוי ולסבול?

הרב אפרים שרבני שליט"א

העניין טעון גביה • נא לא לקרוא בשעת התפילה

הדשא של השכן ירוק יותר? זה אמת לאמיתה. אדם הולך לעשות שבת אצל חבר שלו, רואה איך אשתו של החבר מכבדת אותו, איזה דיבור, איזה כבוד, איזה יחס. מתחיל לחשוב בלבו: "איפה אשתי תתנהג אלי ככה?! אולי רק בגלגול הבא" וממש נשבר. נכון, זה שובר, אין ספק. אבל דבר אחד אתה לא יודע, את המינוסים שיש בצד השני וממה שהחבר שלך סובל.

אשתך אשה אמינה, יש נשים חלילה לא אמינות, אתה היית מצליח להתמודד עם זה? אתה גי"ה יש לך אשה מנקה, מבשלת ועושה, ואולי הוא – שנראה לך כל כך מאושר – כל הנטל של הבית עליו, אתה היית עומד בזה!?

לפעמים אני אומר לאנשים, אם הייתם יושבים איתי כמה דקות בשלום בית ורואים אילו בעיות יש, הייתם כל כך מעריכים את הנשים שלכם (וכן להיפך, את הגברים שלכם). כל זוג נשוי חייב לדעת, חיים של גרוש וגרושה אלו חיים של סבל! אנשים חושבים שזה פתרון ואינם יודעים שהם יורים לעצמם ברגליים (למעט מקרים נדירים ויוצאי דופן של דברים חמורים, או דברים שאינם ברי תיקון, שאין מנוס מלהתגרש).

אשה אחת אמרה לי, שהיא החליטה להתגרש. אמרתי לה: "זו זכותך, אך אני רוצה שתדעי מה הולכים להציע לך בהמשך. יציעו לך משהו גרוש עם ילד או שתיים לפחות, שתצטרכי לגדל גם אותם, ופעמים על חשבון הילדים שלך. פעמים תצטרכי להפסיד את הילדים שלך מיחס, מאהבה והעניקה למען ילדים אחרים.

נכון שזה חסד גדול, אבל זה שובר את הלב. חוץ מזה, בעלך יצטרך לשלם מזונות, מה שגורע מאוד-מאוד מהפרנסה, אין הרבה הכנסות, דוחק, ולפעמים הוא גם בן אדם לא קל. תעשי חושבים. תשמעי לי, תישארי עם בעלך, לכל הקשיים יש פתרונות, זה לא בשמיים, רק תיקחו לכם תלמיד חכם ירא שמיים שילוה אתכם, ייעץ לכם וידריך אתכם. זהו, לא צריך יותר מזה, ואת נשאר עם הבעל שלך, עם הילדים שלך ובבית שלך".

סיפרתי בשיעור, שהיו אצלי בבית זוג שנשואים פעם שנייה, ונערמו עליהם קשיים גדולים מכל הבחינות, שלום, פרנסה, ילדים משני הצדדים. כשיצאה האשה מן החדר, אמר לי הבעל: "אם הייתי יודע מה זה נישואים שניים, אני מבטיח לך לא הייתי מתחתן, אני כל היום מגדל ילדים לא שלי, הולך לאספות הורים שלהם, קונה להם, עושה להם וילדים שלי אין אבא, אין מי שילך איתם לאספות הורים, אין מי שיקנה להם, רוב המשכורת שלי הולכת למזונות, אני רואה אותם פעם בשבועיים וגם בקושי. הילדים שואלים אותי למה אני קונה לילדים אחרים ולהם אני לא קונה, והלב שלי נקרע, והיא אומרת לי: "היית צריך לדעת שהתחתנת עם אשה עם ילדים". די, אני לא יכול! תחזיר אותי אחורה עכשיו, הייתי חוזר לצרות של הראשונה ומשקם את הבית, לא ידעתי שהמהלך הזה כל כך מורכב ומסובך".

להתגרש תמיד אפשר, אבל זה עולה ביוקר. על פי מחקרים התברר, שגרושים וגרושות מאבדים את שמחת החיים שלהם ולא חווים כל כך הרבה אושר בחיים. לבד מכן, ניתן לזהות בהם **המשך שיחת הרב בעמ' 3**

ש נושא כאוב שלא קל לדבר עליו, והוא גירושין בין בעל לאשה. הנושא הזה כואב לכולם, גם בשמיים הצער נורא, וכמו שאמרו חז"ל בתלמוד (גיטין ז.): "כל המגרש אשתו ראשונה, אפילו מזבח מוריד עליו דמעות". יש צער עצום לבורא יתברך שבני זוג נפרדים זה מזה. השכינה הייתה שוכנת בבית הזה, וכעת היא אורזת דברים והולכת, החבילה התפרקה. ללא ספק, אחד המקומות העצובים, הוא מחלקת הגירושין ברבנות.

אני לא סתם כותב על הנושא הזה, אני כותב עליו כי אני יודע בידיעה ברורה שהרבה מאוד זוגות נשואים, חושבים מדי פעם על הצעד הזה. "אולי עדיף להיות גרושי", "אם לא הילדים, אני מזמן עוזב", "איזו טעות הייתה להתחתן איתה".

לאנשים האלו אני רוצה לומר משהו. קודם כל אני מבין את הקושי. קשה מאוד לחיות בבית שלא טוב לך, זה סבל גדול, הפינה השקטה שחייכת לה אינה קיימת. משהו אמר לי, שהרבה פעמים אחרי העבודה הוא פשוט מחפש לאן ללכת. חברים אומרים לי 'לך לבית' והם לא יודעים שאני לא רוצה לחזור לשם. "רציתי חיים אחרים, עם אשה בראש שלי, שמבינה אותי, שמחייכת, שדואגת, שלא צועקת". אותו הדבר האשה כמובן "רציתי בעל דואג, בעל מפרגן, בעל אכפתי" – כואב, כואב.

אך רק אם הייתם יודעים, שאם הייתם משקיעים בנישואים שלכם **חצי** ממה שאתם – חלילה – הולכים לעבור בגירושין, הייתם זוכים לשלום בית אמיתי. לעבור גירושין, זו מסכת ייסוריך אחת גדולה, שפעמים אינה נגמרת. טרחות, אכזבות, דמעות, ילדים באמצע שלא מוצאים את עצמם, הסדרי ראייה, מזונות, שנאה בין שתי המשפחות, אבא אחר לילדים שלך, אמא אחרת לילדים שלך, שידוך אחר לא קל, לישון לבד, לחזור לבית של ההורים בגיל מבוגר, ועוד ועוד... ה' ירחם!

אני אומר לכם, תאמינו לי! אני מכיר עשרות זוגות שהחליטו להתגרש, הגיעו עד שערי הרבנות ומילאו טפסים כשהם מצהירים: "לבית הזה לעולם אנו לא חוזרים!", והיום הם חיים בנחת כאילו מעולם לא היה.

אני אפילו נזכר בזוג שלפני שנה החליטו להתגרש, ורב אחד החליט לעזור להם וללוות אותם עד שזכה להשכין שלום ביניהם, זה באמת הצליח. לאחר זמן נולד להם בן והם קראו את שמו על שם הרב שהביא את השלום לביתם.

לפעמים, הזוג כל כך טוב, זה רק חוסר הבנה, פעמים תסכול מחמת בעיות פרנסה ודוחק, או התערבות של ההורים בין בני הזוג, הם באמת בסדר, רק צריך שמישהו יעמוד מן הצד ויעזור להם להתרומם.

דבר נוסף הוא, שהרבה חושבים שבבתים אחרים טוב יותר, וזה משפיע כל כך הרבה על הבית.. מי שבאמת יכול להגיד לכם כמה שזה לא נכון, הם אלו שעושים שלום בית. הם נפגשים עם כל כך הרבה זוגות שנראים מבחוץ שחיים כל כך טוב ובהרמוניה, וכששומעים אותם אי אפשר לתאר כמה בעיות יש להם. מה שהעולם אומרם

הבנייה הופשית
1

ביום שלישי י"ז טבת (10/11 למנינים)
בבית הכנסת המרכזי בשעה **20:30**
משבוע עוצם (לרשום בוויזי מקולת עוצם)

הרב אפרים שרבני שליט"א
למושב עוצם

זמני השבת ירושלים
הדלקת נרות לנדהים 40 דק'
16:15 **16:35**
ציאת השבת (ר"ת) **17:27**
17:59

להזמנת הרב לשיעורים ברחבי הארץ: **054-6284225** אור קלמי

האם אנחנו באמת מתאימים?

שאלה: שלום וברכה. אנחנו נשואים שש שנים ומתחילת הנישואין, כבר מהחודש הראשון, אנחנו לא מסתדרים. לפני שנתיים החלטנו ללכת לרב שלנו שינסה לגשר ביננו, לאחר מכן היינו אצל עוד שני יועצים, והאמת ששום דבר לא עוזר. הגענו למסקנה שכנראה אנחנו לא מתאימים, וסתם חבל ששנינו נסבל ואולי כדאי לפרק את החבילה או פשוט להמשיך לחיות ללא שום קשר אמתי רק בשביל הילדים. רצינו לשאול את דעתכם...

שאלה חשובה מאוד, והמציאות מעידה שזוגות רבים סוחבים בלבם את הרגשות הללו, ואת אותן מחשבות שבאות ולוחשות - 'ניסינו הכל, זה פשוט לא הולך', 'אנחנו כל שונים... בחיים לא נצליח להסתדר...', וישנם שהייאוש והתסכול כבר התגברו עליהם ועומדים בצומת דרכים - הדרך האחת היא, להשלים עם המצב העגום ולקבל שזה 'התיקון שלי' כמו ששמענו כבר פעמים רבות, והדרך השנייה 'אולי כדאי כבר לפרק הכל... ולבנות את החיים שלי מחדש'. כמו כן ישנם את אותם, שברוך ה', מצבם אינו קיצוני והשלום הכללי כן שורר בביתם, אך ישנם כמה תחומים שלוקים בחסר ומבקשים שינוי, מנסים ומנסים, אך השינוי המיוחל מהם והלאה. היכן טמונה הבעיה ברבים מהמקרים הללו? היכן טמונה הבעיה כאשר עושים את ההשתדלות הנכונה, פונים לעזרה, רוצים מאוד לתקן, מה חסר?! לכל אלו, נכתבו השורות הבאות...

הכלי החזק ביותר לשינוי והצלחה

היסוד הגדול שנראה כאן קשור לא רק לשלום בית, אלא לכל שינוי אמתי שנרצה ליצור בחיינו, בעבודת ה' וברוחניות, בגשמיות, בבניית אישיותנו, בעבודתנו על המידות, בחינוך ילדים וכו'. זהו כלי שאי אפשר בלעדיו, וגם בתחום שלום הבית הוא משחק תפקיד ראשי. ואני חושב שרבים מן הכישלונות שלנו תלויים בדווקא בו, ומשכך הרבה מן הייאוש תלוי בו וההשלמה עם מצבים עגומים תלוי בו! קוראים ליסוד הזה **'עקביות'**!

עקביות היא אחת התכונות החשובות ביותר הנוקקות לאדם הרוצה להצליח בחיים ופירושה, להציב מטרה ולצעוד לעברה בשלבים וצעדים בצורה סדירה, גם שעמדים יש מניעות ועיכובים, גם שאין מצב רוח וגם שלא רואים תוצאות מידיות. כשנבדוק ונחקור אחר בעלי הצלחה בכל תחום שהוא, נגלה שכולם השתמשו בכלי הזה, כי רק אדם שיכול להציב לעצמו מטרה, ולצעוד צעד אחר צעד, צעדים רבים, יכול לנצח!

כל ילד בגן מכיר את המעשה על **רבי עקיבא** (המובא במדרש אבות דרבי נתן פ"ו), שהיה בן ארבעים שנה ולא היה יודע קרוא וכתוב, ופעם אחת ראה אבן שיש בה חור מוזר, 'מי חקק בה את החור?' שאל, ענו לו: 'טיפה ועוד טיפה ועוד טיפה, לבסוף נעשה חור עמוק'. רבי עקיבא לומד ומלמד אותנו מוסר לדורות. יסוד ההצלחה בחיים - כמו שהמים המטפטפים יכולים ליצור שינוי כל משמעותי באבן, כל שכן שבלב שלי יוכלו ליצור שינוי! הוא מלמד אותנו מה יכולה לפעול דרך פשוטה אך עקבית בחיינו ואכן כך נולד לו אותו רבי עקיבא שהגיע למקומות שאף אחד לא הגיע.

אך יש גם את התכונה ההפוכה, שהאדם אינו עקבי ולא יציב, מתחיל דברים ומפסיק, לעולם לא מסיים עד הסוף, או שאין לו מטרה או שיש מטרה אבל אין לו דרך, הוא לוקח על עצמו משימה, מקפיד בה בשבוע ראשון בהתלהבות, בשבוע השני שהתלהבות יורדת, מתחיל להתרופף עד שנעלם כלא היה.

ההשתדלות מצוינת אך דבר אחד חסר...

ודוגמא פשוטה מני רבות, התקשר אלינו פעם יהודי, לא היה קשה לזהות את קול הייאוש מבעד לטלפון והעולה מדבריו: 'ניסינו הכל ואנחנו פשוט לא מסתדרים... אני כבר לא יודע מה לעשות...!', 'אפשר לשמוע קצת מה עשיתם? שאתה אומר 'ניסינו הכל' או 'שום דבר לא הולך' למה אתה מתכוון? 'ניסינו לבד כמה שנים, היינו יושבים ומדברים לילות שלמים, ולא הצליח אף פעם... לאחר מכן היינו אצל כמה יועצים... ואלפי שקלים הוצאנו... שברנו חסכונו... כלום לא עזר...!', 'קיבלנו על עצמנו שיותר לא... והיה קצת רוגע לשבוע או שבועיים והכל שב לקדמותו'. אכן נראה לכאורה שהייאוש שלו מוצדק, לא? הם פנו לעזרה, הלכו לאנשים שמבינים בתחום, השתדלו, הרצון - טוב! המעשה - מצויין! מה חסר?!

עבודה לא עקבית, לא נכנסת בגדר 'עבודה', אלא מתכון לייאוש!

לאחר מספר שאלות צפה לה הבעיה הגדולה: **"חוסר בעקביות"**. הם היו מדלגים מיועץ ליועץ או מרב לרב, אבל לא היה זה אלא 'טיול יעוץ'. שתי פגישות אצל אחד, עוד שלוש אל השני, 'המטפל השלישי', טען, 'דווקא מעט עזר, אבל היינו נפגשים עמו פעם בחודש וחצי... ובסך הכל שלוש פגישות'. כמו כן כשהיו מקבלים על עצמם עבודה, לאחר זמן קצר מאוד, טרדות החיים או הרגיעה שהתרחשה לאחר היעוץ או השיחה ביניהם, גרמה להם שוב להזנית, ולכל העבודה להתרופף, וכשאין עקביות אין סיכוי לשום שינוי אמתי, וכך הזוג הנ"ל חיים ממריבה למריבה, שכל מריבה מחפשים איזו הרפתקה טיפולית חדשה.

אמרתי לו, לדעתי אין לך כלל ממה להתייאש, ולא רק שלא ניסיתם הכל, אלא אפשר לומר שרק 'חשבתם שניסיתם', אבל בעצם לא ניסיתם כלום. נכון, השקעתם הרבה כוחות גוף ונפש, אבל היה חסר לכם בכל הסיפור הזה דבר אחד, רצינות ועקביות! (אמרתם לי את הדברים כמובן בלשון עדינה ולא בצורה שכתבה כאן) כי עבודה שאינה עקבית ורצינית אינה בגדר עבודה כלל והסיכוי לשינוי שואף לאפס. ואנו יודעים שזהו 'סוד' הכישלון של הרבה מהבתיים, שאינם מצליחים להגיע לשינוי.

סוד ההצלחה - קבלות קטנות ולא קבלות קצרות!

כמה פעמים מקבלים הזוג על עצמם - 'אני אשתדל מאד להמעיט בהערות', 'אני מתחיל לומר מילים טובות ולפרגן, מינימום ארבע מחמאות והבעות הערכה ביום...!', 'פעם בשבוע אנחנו יוצאים ומחליפים אווירה לא משנה מה קורה...!', 'ברגע שהוא נכנס לבית מעבודה/המכהלל אני עוזבת הכל ומקבלת אותו בהארת פנים... ולפחות חצי שעה בלי טלפונים ומטרדיים למיניהם', 'אני מקבל על עצמי לא להעיר במקום אלא לחכות לזמן רגוע, כך אוכל לשקול כל הערה האם נצרכת או לא, וכמו כן לבחור את המילים הנכונות...!', 'יותר איני מדברת רע על אמא שלי...!', 'לפחות שלוש פעמים בשבוע נלמד יחד למשך 20 דקות', 'אני מקבל על עצמי להתפלל על שלום הבית שלי לפחות בתפילה אחת ביום...!', 'שהוא מדבר איתי על משהו שמפריע לו, אני לא ישר מתגוננת, אלא חושבת על הדברים... רק אז משיבה...!', 'שהבית יהיה מסודר ונקי, אף בלי שהוא יעיר לי על כך...!' - ועוד רשימה ארוכה של קבלות, שכל אחת מהן יכולה להפוך את הבית מקצה לקצה, שיכולה לחסוך אין ספור ריבים וויכוחים...

אך למרות הכל מה עושים? מנסים שוב, שובעיים, והשגרה ויצר הרע עושים את שלהם, מנסים לתקופה קצרה, וחושבים: 'לא עוזר...!' מנסים משהו אחר, ושוב מרגישים 'גם זה לא עוזר...!' וממילא מתייאשים, הקבלות מתרופפות, רוצים שינויים של כאן ועכשיו, אין סבלנות, ובשלום בית אין פתרונות של 'הוקוס פוקוס', ומי שאין לו סבלנות מפסיד! אין כאן חוסר התאמה של הזוג, אלא עבודה שלא התנהלה כמו שצריך. נמשיך בשבוע הבא... שבת שלום שמעון שורתי!

ללא
עלות

מיטב השיעורים מכל הזמנים
של הרב **אפרים שרבי** שליט"א

גשם
שיעורים נבחרים!

להזמנות חייגו: **055-6777644** (חיים)

לדון לכף זכות

באר החסידות אוצרות מעולם החסידות

בבחינת "בני הים", כך גם הרשעים הגדולים ביותר כירבעם בן נבט הרי הם אהובים לפני ה' ונקראים בניו, כיון שסוף סוף הם מזרע ישראל הנקראים בניו של הקב"ה, כמו שכתוב: "בני אֶתֶם לְה' אֱלֹהֵיכֶם", ועל כן בכל אופן ראוי להביט בהם בעין טובה, ולחפוץ בטובתם וברכתם.

וכן היא דעת ר' מאיר בעל הנס בגמרא (קידושין לו.) שגם בזמן שעם ישראל חוטאים הם נקראים בניו. ולא די שהם נקראים בניו, נקראים בניו טובים ואהובים, שנאמר: "וְהָיָה בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יֹאמַר לְהָם לֹא עָמִי אֶתֶם יֹאמַר לְהָם בְּנֵי אֵל חַיִּים".

ולכן מצינו שיש כח בהזכרת שמו של התנא הקדוש ר' מאיר בעל הנס לפעול ישועות נוראות, כפי שאמר ר' מאיר בעצמו לאותו שומר: "אמור אלהא דמאיר ענני ותינצל". וזאת משום שר' מאיר סבר שגם יהודי שפשע לפני הקב"ה בחטאים קשים וחמורים ביותר עדיין נקרא בנו של הקב"ה, ומכיון שעורר בסברתו כף זכות עצומה על עם ישראל לכן הזכרתו פועלת ישועה. (אמרי נועם).

לזכור את העיקר - לישועתך קויתי ה'

הבעל שם טוב הקדוש קרא פעם לשניים מתלמידיו לקראת הפסח וביקש מהם לצאת להונגריה בכדי להביא משם יין עבור החג. הזדרזו התלמידים ונסעו לדרך הרחוקה והזדרזו לעמוד על הענבים כבר מעת הבציר והקפידו להשיגה ולשמור שלא יבוא חלילה אף לחשש קל של איסור יין נסך, ושלא יראה ולא ימצא סרך של משהו חמץ במלאכה, וכך לאחר טרחא והשגחה מאומצת לקחו את היין בדרכם חזרה כשאיים מסירים כל הדרך את עיניהם ממנו. למרות הכל הצליח מעשה שטן, נכנס גוי ונגע ביין.

שבורים ורצוצים נכנסו בשפיפות קומה לפני הבעל שם טוב להשתפך בפניו אודות עגמת הנפש שארעה להם לאחר עמלם האדיר וברגע אחד קט ירד הכל לטמיון. נענה להם הבעל שם טוב: יודע אני שמסרתם את נפשכם מתחילה ועד סוף בשליחות אשר הפקדתי בידיכם. כה הרביתם לשמור ולשמור, אך שכחתם את העיקר לזכור ולצפות לה' שגם הוא ישמור עליכם בעבודתכם שתצליחו. למרות כל ההשתדלות הרבה, נצרך לזכור את העיקר - "לישועתך קויתי ה'". (מעשי צדיקים).

כאשר הביא יוסף את בניו אל אביו יעקב על מנת שיברכם קודם פטירתו, תמה יעקב ושאל את יוסף: "מי אֶלֶה?". והשיב לו יוסף: "בְּנֵי הַם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזָה", ורק אז התרצה יעקב לברכם.

יעקב אבינו הכיר את בני יוסף וידע שאלו הם, שהרי הם שימשו לפניו מעת שירד יעקב למצרים במשך שבע עשרה שנה. ומשום כך מפרש רש"י, שמה ששאל יעקב "מי אֶלֶה?", היינו משום שמתחילה כשרצה יעקב לברך את מנשה ואפרים הסתלקה ממנו השכינה לפי שעתידים רשעים גדולים לצאת מהם: ירבעם בן נבט מאפרים, ויהוא בן נמשי ממנשה, ועל כן שאל בתמיה "מי אֶלֶה?" שאינם ראויים לברכה כלל.

וכנגד זה הראה יוסף ליעקב את שטר הכתובה שלו ואמר: "בְּנֵי הַם אֲשֶׁר נָתַן לִי אֱלֹהִים בְּזָה", כלומר בכתובה זו, ובזה הוכיח לו שאכן בניו אלו נולדו לו בכשרות כדת, ורק אז שוב נחה על יעקב רוח הקודש והתרצה לברכם.

אולם צריכים ביאור, שהרי גם לאחר שהראה יוסף ליעקב את שטר הכתובה שלו והוכיח שאכן בניו אלו נולדו בכשרות, סוף סוף עדיין עתידים לצאת מזרעם של בניו אלו אותן הרשעים, ומדוע אם כן שבה ונחה על יעקב רוח הקודש והתרצה לברכם?

ומבאר ר' נתן מברסלב בספרו "ליקוטי הלכות": יעקב אבינו קודם הסתלקותו, מחמת שראה גודל הרשעות של הרשעים שיצאו מאפרים ומנשה, תש כוחו עד שלא ידע ללמד עליהם זכות ולברכם. על כן שאל: "מי אֶלֶה?" שאינם ראויים לברכה. עד שהשיב לו יוסף: "בְּנֵי הַם", שהראה לו שגם בזה בעצמו נמצא זכות. שיגע ומצא נקודות טובות גם בהרשעים שיצאו מהם. ועל כן תיכף נתרצה יעקב ואמר: "קָחֶם נָא אֵלַי וְאֶבְרַכֶם".

ומבואר, שיוסף חידש ליעקב שגם ברשעים גדולים (כירבעם בן נבט ויהוא בן נמשי) ניתן וצריך למצוא נקודות טובות, נקודות של אור וזכות, ודרך שם למשוך עליהם ברכה. וכששמע זאת יעקב מיד התרצה לברכם.

וניתן למצוא רמו נאה לכך בדברי יוסף שאמר: "בְּנֵי הַם", כי תיבת "בְּנֵי" היא אומנם ראשי תיבות: "ירבעם בן נבט", וכן "יהוא בן נמשי", שהם רשעים שיצאו ממנשה ואפרים, אך מאידך תיבת "בְּנֵי" היא גם ראשי תיבות: "יהושע בן נון", שיצא מזרעו של אפרים, ואם כן יש במנשה ואפרים גם נקודות טובות, ובהם צריך להתרכז ולא בדברים אחרים.

ונראה להוסיף, יוסף בדבריו שאמר "בְּנֵי הַם" התכוון לרמוז שכמו שיהושע בן נון ושאר הצדיקים בדומה לו אהובים לפני ה' ונקראים בניו של הקב"ה,

הפחדים שעוברים המסכנים הקטנים האלו.

אגב, דעו לכם הורים יקרים, כל מריבה קטנה בבית יוצרת פחד סמוי בתוככי נפשם של הקטנים, שמא יקרה משהו. אנא, הקפידו מאוד על כך שחלילה בכל ויכוח או מחלוקת שלא תהיה, רק לא ליד הילדים, זה לוקח מהם כל כך הרבה!

אני פונה לכל בעל או אשה שהמחשבה הזו מהדהדת ומנקרת להם בראשם, אנא חישובו, האם הצעד הזה משתלם? אתה מבנינים לקראת מה אתם הולכים? גירושין זה תופת! תציל את עצמך, ואם לא בשבילך אז בשביל הזאטוטים הקטנים האלה.

דבר אחד חסר לכם בשעה כזאת, אבדתם את הרצון. איבדתם את האמונה שאפשר לשקם את הנישואין האלו. תכניסו לראש שאפשר, כי זה באמת אפשר, היו כל כך הרבה שחשבו שאי אפשר והיום בואו תראו אותם. תאמינו לי, הכל זה בראש! מי שרוצה יצליח! **ויזכו כל בית ישראל לשלום בית תמידי בנחת, אכי"ר. שבת שלום עם ישראל! אפרים שרבני.**

[אני חייב להוסיף כאן הערה חשובה, שחלילה חלילה לא ייפגעו ממני איש או אשה שהתגרשו, או יתייאשו מעצמם וממצבם, חלילה לי, כל השיחה הזו איננה שווה, ואם צריך אף אגנוז אותה אם ציפורן אחת שלהם תיפגע. כולכם יודעים, שכל מגמתי בשיחה זו היא רק בכדי לעזור לאנשים לא לוותר על הבית שלהם ולהסביר להם את הקשיים הממתינים להם מחוץ לקורות ביתם, ולכן אני מציג את הדברים כמו שאני מציג אותם. אך ללא ספק, מי שכבר התגרש, חלילה שישמע שיש בו דופי, פגם או חסרון, הרי כולנו יודעים שזהו נסיון שסיבה עליו יד ההשגחה העליונה. ואין לי ספק ולא צל של ספק, שעם אמונה אמיתית, יתן לו ה' יתברך את הכוחות הדרושים והצריכים לו, ויסייע לו לבנות את ביתו לתפארת מתוך נחת ושמחה, אכי"ר!]

המשך שיחת הרב « סימפוטומים רבים יותר של מצוקה נפשית. במחקר שעשו ב-200 אלף גברים, התברר כי גבר גרוש עלול לסבול מדיכאון ברמות שונות, ואחוז גדול מהם נזקק לתרופות נוגדי דיכאון.

איפה מזונות? איפה הסדרי ראייה? איפה אשה חדשה שגם לה יש את הדרישות שלה, את המינוסים שלה ועוד ועוד. כל זה ועוד לא דיברתי על הילדים ומה שהם עוברים, שזהו חלק לא פחות כואב בכל הסיפור הזה.

אנשי חינוך רבים מעידים, שילדים להורים גרושים עוברים בזמן הגירושין תהליך של אובדן וצער בנפש, דומה ממש לתהליך של הורה שנפטר. הם נעשים פעמים רבות אפאטיים, שונים, סגורים, בעלי רגשי אשמה, שאולי בגינם נעשה כל הסבל הזה, הם צוברים כעסים פנימיים על ההורים שכביכול נטשו אותם, ייאוש, הפרעות גופניות, בכי ללא סיבה נראית לעין, איבוד עניין בלימודים ובחברים ונטייה להתבודד. לבד מכך, נוטים לסבול מקשיים לימודיים, התנהגויות שליליות, דימוי עצמי נמוך ועוד. מצער מאוד!

מספרים, שפעם ניגשו זוג אל בעל 'האור שמח', ר' מאיר שמחה מדוונינסק זצוק"ל, וביקשו שיסדר להם גט. שאלם הרב, אם יש להם ילדים, ואמרו לו שיש להם ילד אחד. הוא ביקש שיביאו את הילד ואז יסדר להם גט. כשכנס הילד, הושיב אותו הרב על ברכיו ואמר לו בקול תנוק: "ילד, אתה הולך להיות יתום, אבא שלך הולך להתחתן ולגדל ילדים אחרים, וגם אמא עוד מעט תתחתן והיא תגדל ילדים אחרים ואתה תישאר לבד...". הרב התחיל לבכות וההורים בכו אתו יחד, ומיד פנו שניהם אל הרב ואמרו: "די! אנו נעשה הכל כדי להחזיק את הבית הזה, הילד הזה לא יישאר יתום".

אני זוכר את עצמי ילד קטן שהולך ליתחילים' בשבת בבית הכנסת, כשלידי ישב ילד וקרא תהילים בבכיות ללא הפסקה. שאלתי אותו: "מה יש לך? אפשר לעזור?". הוא אמר לי: "אני מתפלל שההורים שלי לא יתגרשו, היום הם רבו על שולחן שבת, אני מפחד". זה אמיתי! אלו

הפאר שלפניכם הולך ונרקם...

בזכות הרבה אנשים,
עם לב שאכפת לו מה' יתברך
יהי רצון שהזכות תגן עליהם
ועל כל בית ישראל לעולמי עד!

"אין המצוה נקראת אלא על שם גומרה"
(סוטה יג)

גם את/ה יכול

להיות חלק מהאימפריה התורנית הזאת
ולזכות לשנה אחרת!

ההדמיות
אחרונה!

לפרטים: ר' יעקב בן ישי 050-4119309